

qui eas ex Sancti Vincentii monasterio accepit, uti nos docent Lintburgensium monachorum hac de re litteræ, quas hoc loco referre non pigebit : Cænobitis beati Vincentii et Sanctæ Lucie, vineæ scilicet Dei electæ, Lintburgensis cænobii grææ pusillus, dignos Deo facere fructus. Pignus reliquiarum sanctæ martyris Lucie, novèrit vestra fraternitas nos omni pretiosa margarita amabilius possidere : sed quo modo et a quibus personis ad nos translatum sit, certa vobis ratio pro nostra experientia patebit. Divæ memoriæ domnus Conradus imperator, cum conjuge sua Gisla, devotissimus nostri loci exstitit fundator atque constructor; quo adhuc vivente, cripta et quedam monasterii altaria sunt dedicata. Eo autem ex hac luce migrante, cum filius ejus Heinrichs eundem locum non minus studiose reparaverit, plerisque sanctorum reliquiis longe lateque congregatis, etiam sanctæ Lucie brachium a Theoderico, secundo Mettensis Ecclesiæ pontifice, petiit et impetravit. Quo ad nos, ipso præsule deferente, translato, ferunt ad probationem, si Lucia Siciliensis esset, cum id a Domino precibus quæreretur, signorum iudicii declaratum. Sed et hactenus per ejus opitulationes multarum sunt infirmitatum curationes. Hujus addita veneratione, nostrum templum in honore sanctæ crucis et sanctæ Mariæ semper virginis, et sancti Joannis evangelistæ est dedicatum. De cujus gestis non sunt nobis alii sermones, excepta illius sub Paschasio proconsule passione. Quam, ut spondistis, metricè compositam nobis transmittere dignemini, ut illius præclari participemur opusculi, cujus una vobiscum pretiosi compositores sumus corpusculi. Valetè in Domino, fratres dilectissimi, sanctæ Lucie et omnium sanctorum precibus adjuti. » Hactenus epistola Lintburgensium, ex codice Sancti Vincentii a nobis eruta. Scripta est post initium sæculi duodecimi, quo tempore Sigebertus, Gemblacensis monachus, qui litteras apud Sanctum Vincentium docuit, rhythmum de sancta Lucia composuit, cujus copiam hac epistola postulant Lintburgenses. Huc spectat Sigeberti versus rhythmi qui sequuntur.

Pro tam beatæ pignore virginis
 Se gloriantur participes fore
 In laudibus Christo canendis
 Ecclesiæ parochi Spirensis.
 Te dico Lintburch nomine nobilis,
 Fundata summi servitio Patris,
 Manu Cunradi imperantis,
 Ipsius et Gisilæ jugalis.
 Cum multa comant ecclesiæ decus,
 Quæ largâ regum contulerat manus
 Nil tam pium, nil tam decorum
 Inter opima tenes bonorum,
 Quam sancta sanctæ pignora virginis,
 Quam laude nobiscum celebri collis :
 Vos brachio Lucia solo,
 Corpore nos sacrat ipsa toto.
 Vobis hoc Henrich junior attulit,
 Nobis Deodrich junior abstulit :
 Augustus Henrich gloriosus,
 Deodrichque stola decorus.

Et in fine auctor :

Lucia, martyr fortis et inclyta,
 Lucia, virgo nobilis et pia,
 Me me misellum Sigebertum
 Extrahe ab ignibus inferorum.

FRAGMENTUM DE S. LULLO

(Apud MABILL. Acta SS. Ord. S. Bened. tom. IV, pag. 302, in Elogio S. Lulli.)

Litem de jurisdictione monasterii Fuldensis Lullam inter et Sturmium abbatem intercessisse, nec contentioni bilem defuisse, ut fit in similibus causis, pronum est credere. Et dum Sturmius jura monasterii sui a Romanis pontificibus concessa, regum auctoritate munita, strenuè propugnâ, exorta inter se suosque dissensione, pars Lullo metropolitano blandiri, crimina Sturmio affingere. Quæ ille dum nimis credulus (quod vitium in homines commotos facile cadit) ad regem desert, invidiæ notam apud Sturmii amicos et laudatores retulit, et forsitan ob hanc causam male audiit apud Adrianum papam. Verum longe aliter de hoc facto sensit anonymus Gemmelacensis, Vitæ Lullanæ scriptor, quem Sigebertum, ejus loci monachum, esse suspicor, qui exposita translatione corporis S. Bonifacii in Fuldense monasterium, hæc subdit :

His rebus bene ex sententia gestis, archiepiscopus omnem operam suam in locum ipsum intendit. Verum ea longe aliter quam ipse spe conceperat, cessere. Nam Sturmio quidam nomine tunc præerat monasterio,

vir excellentis ingenii ac prædicandæ sanctitatis, sed vehementis nimium ac ferocis naturæ. Is animam fratrum sollicitabat, commoneans hanc pontificis Lulli circa se gratiam aliorum spectare quam ipsi opinarentur. His atque hujusmodi sermonibus a beato Lullo animos fratrum alienavit, et nihil suspicanti non mediocrem invidiam conflagavit. Præterea non mediocri tædio jam viri Dei afficiebatur animus, cum videret et tantosque labores suos incassum effluere, beneficiis invidiam non exstingui; extremæ vero dementiæ esse, huic loco tantas rerum impensas sine fructu insumere, quibus alio in loco perenne devotionis sue monumentum possit extruere. Locus autem erat in silva Buchoniæ, cui Herolofelt nomen indidit posteritas, habitationi monachorum peropportunos. In hoc abbas Sturmio, tempore quo primo ad solitariam silvestremque vitam cum fervore spiritum præcipitem agebat, conserat, ac eratis arbutis parvas sibi fratribusque cellulas opere impolito construxerat, novemque annos jam ibi evolverat. Sed beatum Bonifacium, licet amœnus loci situs alliceret et aquæ opportunitas, offendit tamen latus contiguum Saxonibus, qui adhuc pagani ritibus tenebantur, et plerumque in Christiana loca cædes hominum et depopulationes agrorum non modicas dabant. Ut igitur hanc incommoditatem evaderent, altius in Bothoniam tendentem locum, quo nunc Fuldense monasterium conspicitur, occupaverunt. Locus autem Herveldensis tradente beato Bonifacio in proprium cessit sancto Lullo, qui jam tunc forsitan construendi illic monasterii desiderium animo conceperat. In hunc ergo locum omnes copias suas dedit, ac opere egit succosis profusius arbutis, ut amplioris monasterii fratribus laxans spatium, ipsumque cultoribus ædificiis extruere aggressus sit, brevique tempore Herveldense nomen in immensum gloriæ ac magnitudinis culmen evasit. Cum autem beatus Lullus ab exordio facti fundamenti ecclesiam monasterii beatis apostolis Simoni et Thadæo attitisset, angelica in somnis voce est admonitus, ut corpus beati Wicherti eo transferret.

ANNO DOMINI MXXII.

CHRONICÆ POLONORUM

EDIDERUNT

J. SZLACHTOWSKI ET R. KOEPKE PH. DD.

(Apud PERTZ, *Monumenta Germaniæ historica*, Script. t. IX, p. 418.)

PROLEGOMENA

Ante hos centum annos Godofredus Lengnich (*Chronicon Polonorum* primus in lucem emisit, quod Martino cuidam Gallo vindicandum esse sibi persuadebat. Neque aliter videbatur editori posteriori I. V. Bandtkio, qui idem *Chronicon* ex locupletiore codice nostro seculo publici juris fecit, postque eos idem nomen ab omnibus viris doctis repetitum est, qui Polonorum res antiquissimas illustrandas sibi sumpserunt. Sed non sane jure. Nam neque Martini neque Galli nomen stare potest, cum a recentioribus scriptoribus tradita, omnibus quibus fides habenda est auctoritatibus careant. Re enim paulo accuratius examinata, unum tantum invenies præsidium, idque hoc loco in summam dubitationem merito vocandum, quo hanc sententiam nonnulli tueri posse sibi videbantur; est hoc Dlugossi, verum Polonicarum scriptoris seculi decimi quinti, testimonium. Verum est, legitur apud hunc

A Martini Gallici nomen (1), sed, dolendum sane est, quæ laudat verba illius, in nostris codicibus non leguntur. Quis vero tali auctoritate innitatur? Cum igitur codices nostri neque unum neque alterum illud nomen exhibeant, rejicienda sunt arbo; neque Galli nomen retinendum videbatur ob pauca illa verba, recentiore manu exarata, quæ in codice Heilsbergensi jam deperdito legebantur (2), neque ob mentionem apud alios Polonorum scriptores ante Lengnichium factam (3). Nam illo altero nomine sine dubio auctoris patriam indicare voluerunt. Sed hæc etiam de patria quæstio non minus est obscura quam de nomine illa. In ipso enim libro tenebris viz dispellendis auctor videtur se texisse; nusquam quis fuerit, vel ubi terrarum natus sit, apertis verbis tradidit. Unum vero est quod nullis dubitationibus convelli potest, Polonum non erat, quod ipse verbis præhavit luce clarioribus in

NOTÆ.

(1) Dlugoss. *Hist. Polon.*, ed. Lips., I, 36 : *Ducem eorum Lech superasse Martinus Gallicus auctor est*, I, 65 : *Nonnulli asserunt hunc Leskonem in prælio cum Cæsare Karolo Magno inito victum et occisum esse; ita enim repperi Martinum Gallicum de eo scripsisse*. Semel in animadversionum ad antiquiores rerum Polonicarum specimine in Actis societatis Jablonovianæ de Slavis Lecho Czechoque Lips. 1772, p. 30 sqq., observavit verba quæ a Dlugosso afferuntur ex Ekkeharδο 805 esse descripta, et Dlugossium interpolatum quemdam Martini codicem se-

B cutum esse. Alii Martinus ille Gallicus non auctor nostri Chronici, sed alius quidam videbatur esse.

(2) Teste Lengnichio in fronte Heilsbergensis codicis hæc legebantur : *Gallus hanc historiam scripsit, monachus ut opinor aliquis, ut ex proemio conficere licet, qui Boleslat tertii tempore vixit. Et in fine : Hucusque Gallus.*

(3) B. Paprocki in libro *Orzeł* edidit carmen de morte Boleslai I, 16, et cantilenam in Boleslaum tertium III, 11, 13, 14, quorum auctor est ei *anony-*